

دانشگاه کاشان
دانشکده علوم انسانی
گروه علوم اجتماعی

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی

عنوان:

بررسی نقش پلیس در تقویت مشارکت مردم در امنیت عمومی در شهرستان

کاشان

استاد راهنما:

دکتر محمد گنجی

استاد مشاور:

دکتر محسن نیازی

توسط:

فاطمه پامیلی بیدگلی

شهریور ماه سال ۱۳۹۳

دانشگاه کاشان
دانشکده علوم انسانی

بسمه تعالی

تاریخ:
شماره:
پوست:

مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه
صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجوی: خانم فاطمه پامیلی بیدگلی شماره دانشجویی: ۹۱۱۲۶۲۶۰۱۳
رشته: مطالعات فرهنگی دانشکده: علوم انسانی
عنوان پایان نامه: نقش پلیس در تقویت مشارکت مردم در تامین امنیت عمومی در شهرستان کاشان.
تعداد واحد پایان نامه: ۶ واحد تاریخ دفاع: ۱۳۹۳/۶/۳

این پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی به منظور بخشی از فعالیتهای تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد ارائه می گردد. دفاع از پایان نامه در تاریخ ۱۳۹۳/۶/۳ مورد تأیید و ارزیابی اعضای هیأت داوران قرار گرفت و با نمره $\frac{19.25}{20}$ به عدد 19.25 و با درجه 19.25 به تصویب رسید. اعضای هیأت داوران:

عنوان	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱. استاد راهنما	دکتر محمد گنجی	استادیار	
۲. استاد مشاور	دکتر محسن نیازی	استاد	
۳. متخصص و صاحب نظر دانشگاه	دکتر فریبرز صدیقی ارفعی	استادیار	
۴. متخصص و صاحب نظر دانشگاه	دکتر محسن شاطریان	دانشیار	
۵. نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر فریبرز صدیقی ارفعی	استادیار	

دکتر محمد رضا منصورنیا
مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه

آدرس: کاشان - بلوار قطب راوندی
کد پستی: ۸۷۳۱۷ - ۵۱۱۶۷
تلفن: ۵۱۱۲۷۲۷ - دورنگار ۵۱۱۲۷۷۷
<http://www.kashanu.ac.ir>

تقدیرم به:

آنان که وجودم برایشان

همه رنج بود و وجودشان برایم همه مهر

تو از نشان رفت تابه توانایی برسم و موهایشان سپید گشت تا رویم سپید ماند آنان که فروغ نگاهشان،

گلابستان و روشنی رویشان، سرمایه های جاودانی زندگی من است آنان که راستی قائم در شگفتی

قائمشان در تجلی یافتم که ایشان زازوی ادب بر زمین من نهم و باد این ملو از عشق و محبت و

خضوع برد تا نشان دوسه من ز غم وجودشان همیشه بر خروار استوار.

تقدیر قساکر

اس از خداوند منان کلماته ذوق ازجام این پژوهش را به این جانب عطا فرمود تا بتوانم در جهت افزایش سطح علمی خود، جامعه، محیط و سازمان مدعو؛ زیروی انتظامی جبهه وری اسلام ایران؛ گام بردارم و به مصداق جمله

«من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق»

بروز مفهوم آنجکب که این فی که در امر ازجام این پایان نامه مرا با ارشادات و راهنمایی هایشان مورد لطف خویش قرار

دادند، تشکر و قدردانی نمایم.

از جناب آقا سید محمد اکبر پور در اینکتابهای های ارزنده و حمایت های علمی و انسانی که در همه شرایط و گاه زو میدی، دکلمی

و الهی بنده من زود.

از جناب آقا کیمر حله بن نیاز می فراتر از یک مشاوره رؤالاتم پاسخ را گهشای دادند.

از داوران محترم جناب آقا کیمر شاطریان و جناب آقا کیمر صدیق ار فوی که دوری پایان نامه قبول زحمت

فرمودند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

همچنین پایان لازم من دازم از زحمات پدر و مادر عزیزم و همه مرا که در این عهد شرایط مناسب برای تحصیل

بنده از هیچ کوششی فرود گذارند و دندودر سنجی ها و مشکلات یار و یاور من بوده اند، خالصانه تشکر نمایم.

از دگاه خداوند متعال سلامت و سعادت روز افزون همه عزیزانم خوارتارم.

چکیده

امنیت، به مثابه یکی از پدیده های اساسی و بنیادین در زندگی اجتماعی و از جمله نیازهای فردی و اجتماعی به شمار می رود. پیش فرض اساسی تحقیق حاضر نقش پلیس در تأمین و فراهم کردن امنیت است. عملکرد این نهاد امنیتی انتظامی به اشکال گوناگون در بخش های رسانه، خانواده، کاهش بروز جرایم و نگرش مطلوب مردم نسبت به پلیس می تواند در فرایند تولید و استمرار احساس امنیت شهروندان و مشارکت آن ها در ایجاد امنیت موثر باشد.

در این تحقیق سعی شده است تا با تلفیقی از نظریه های جامعه شناسی و مکاتب مربوط به این حوزه به تحلیل و تبیین نقش پلیس در تقویت مشارکت مردم در امنیت عمومی پرداخته شود. این مطالعه از نوع پیمایش اجتماعی بوده و داده های تحقیق با استفاده از تکنیک پرسشنامه جمع آوری گردیده است. اعتبار و روایی مقیاس های تحقیق با توجه به نتایج ضریب آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار گرفته است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه افراد بالای ۲۵ تا ۶۴ سال شهرستان کاشان در سال ۱۳۹۲ می باشد که با استفاده از فرمول نمونه گیری کوکران تعداد ۲۶۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب گردیده اند.

بررسی رابطه ی متغیرهای زمینه ای و مشارکت با پلیس در امنیت نشان داد که از بین این متغیرها، رابطه ی متغیر وضعیت تأهل معنادار و در جهت مورد انتظار بود. همچنین مشخص گردید که متغیر عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه با دارا بودن $\beta = 0,23$ بیشترین تأثیر را بر مشارکت در امنیت دارد. در مرتبه دوم تأثیرگذاری، باید از متغیر عملکرد پلیس در جهت نگرش مردم نسبت به پلیس با دارا بودن $\beta = 0,17$ نام برد. رتبه سوم تأثیرگذاری مربوط به متغیر عملکرد پلیس در کاهش جرایم با $\beta = 0,15$ می باشد. در نهایت، متغیر عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده با $\beta = 0,07$ کمترین اثرگذاری را در بین متغیرها داشته است.

کلمات کلیدی: عملکرد پلیس، امنیت عمومی، رسانه، خانواده، میزان بروز جرایم، نگرش نسبت به

پلیس.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول : طرح تحقیق

مقدمه	۲
۱-۱- بیان مسئله	۲
۲-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق	۱۰
۳-۱- اهداف تحقیق	۱۵
۱-۳-۱- هدف کلی	۱۵
۲-۳-۱- اهداف جزئی	۱۵
۴-۱- محدودیت های تحقیق	۱۶

فصل دوم : ادبیات تحقیق

مقدمه	۱۸
۱-۲- مبانی تجربی تحقیق (پیشینه)	۱۸
۱-۱-۲- تحقیقات خارجی	۱۸
۲-۱-۲- تحقیقات داخلی	۲۱
۳-۱-۲- نتیجه گیری	۴۵
۲-۲- مبانی نظری	۴۶
۱-۲-۲- تعریف امنیت در لغت و اصطلاح	۴۶
۲-۲-۲- انواع امنیت	۵۱
۳-۲-۲- ماهیت امنیت عمومی :	۵۶
۴-۲-۲- ابعاد امنیت عمومی	۵۸
۵-۲-۲- مبانی و اصول امنیت عمومی در جمهوری اسلامی ایران	۶۰
۶-۲-۲- پلیس نمادی از امنیت عمومی	۶۴
۷-۲-۲- نقش پلیس در ایجاد امنیت عمومی	۷۰
۸-۲-۲- عوامل مؤثر در مشارکت مردم در امنیت عمومی	۷۴
۱-۸-۲-۲- نقش عملکرد پلیس در مشارکت مردم در امنیت عمومی	۷۴
۱-۱-۸-۲-۲- نظریه هس و میلر	۷۵
۲-۱-۸-۲-۲- تئوری مشارکت فرنچ	۷۹
۳-۱-۸-۲-۲- تبیین توسعه ای	۸۰

- ۸۱ ..... نظریه مبادله زیمل ۴-۱-۸-۲-۲
- ۸۲ ..... نقش پلیس در کاهش بروز جرایم و مشارکت در امنیت عمومی ۲-۸-۲-۲
- ۸۳ ..... نظریه پنجره های شکسته ۱-۲-۸-۲-۲
- ۸۴ ..... نظریه های پیشگیری وضعی از جرم: ۲-۲-۸-۲-۲
- ۸۷ ..... نظریه های مکتب کنترل اجتماعی ۳-۲-۸-۲-۲
- ۹۰ ..... تأثیر نگرش نسبت به پلیس در مشارکت در امنیت عمومی ۳-۸-۲-۲
- ۹۲ ..... نگرش نسبت به کارآمدی پلیس ۱-۳-۸-۲-۲
- ۹۳ ..... وجهه و اعتبار پلیس ۲-۳-۸-۲-۲
- ۹۴ ..... منزلت اجتماعی پلیس ۳-۳-۸-۲-۲
- ۹۶ ..... اعتماد به پلیس ۴-۳-۸-۲-۲
- ۱۰۰ ..... نقش پلیس در خانواده و افزایش مشارکت در امنیت عمومی ۴-۸-۲-۲
- ۱۰۰ ..... رویکرد جامعه محوری پلیس ۱-۴-۸-۲-۲
- ۱۰۳ ..... تنوری بی سازمانی اجتماعی ۲-۴-۸-۲-۲
- ۱۰۴ ..... نظریه تسری ۳-۴-۸-۲-۲
- ۱۰۴ ..... نظریه خودمیان بینی ۴-۵-۸-۲-۲
- ۱۰۵ ..... رویکرد اجتماعی در تبیین مشارکت افراد ۵-۴-۸-۲-۲
- ۱۰۶ ..... نظریه یادگیری اجتماعی ۶-۴-۸-۲-۲
- ۱۰۸ ..... نقش پلیس در جهت تبلیغ از رسانه و افزایش مشارکت در امنیت عمومی ۵-۸-۲-۲
- ۱۱۴ ..... سلطه رسانه ها ۱-۵-۸-۲-۲
- ۱۱۵ ..... نظریه گلوله ۲-۵-۸-۲-۲
- ۱۱۵ ..... ماریپیچ سکوت ۳-۵-۸-۲-۲
- ۱۱۶ ..... نظریه ی کاشت ۴-۵-۸-۲-۲
- ۱۱۹ ..... نظریه برجسته سازی ۵-۵-۸-۲-۲
- ۱۲۲ ..... نظریه وابستگی مخاطب- رسانه- جامعه ۶-۵-۸-۲-۲
- ۱۲۴ ..... الف- تأثیرات شناختی
- ۱۲۵ ..... ب- تأثیرات عاطفی
- ۱۲۶ ..... ج- تأثیرات رفتاری
- ۱۲۶ ..... رویکرد استفاده و خشنودی ۷-۵-۸-۲-۲
- ۱۳۰ ..... ویژگی های فردی و مشارکت در امنیت عمومی ۶-۸-۲-۲
- ۱۳۲ ..... چارچوب نظری تحقیق ۳-۲
- ۱۳۷ ..... ۴-۲- تحدید و تدقیق پژوهش
- ۱۴۳ ..... ۵-۲- فرضیه های تحقیق

فصل سوم : روش شناسی تحقیق

۱۴۵.....	مقدمه
۱۴۶.....	۱-۳- روش تحقیق
۱۴۷.....	۲-۳- جامعه آماری تحقیق
۱۴۷.....	۳-۳- محاسبه ی حجم نمونه
۱۴۸.....	۴-۳- روش نمونه گیری و تعیین حجم نمونه
۱۴۹.....	۵-۳- تعریف مفاهیم
۱۴۹.....	۱-۵-۳- متغیرهای مستقل
۱۴۹.....	۳-۵-۱-۱- متغیرهای زمینه ای
۱۵۰.....	۳-۵-۱-۲- عملکرد پلیس
۱۵۰.....	۳-۵-۱-۲-۱- عملکرد پلیس در جهت کاهش میزان جرایم
۱۵۱.....	۳-۵-۱-۲-۲- عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس
۱۵۳.....	۳-۵-۱-۲-۳- عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده
۱۵۴.....	۳-۵-۱-۲-۴- عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه به منظور آموزش همگانی
۱۵۶.....	۳-۵-۲- متغیر وابسته
۱۵۶.....	۳-۵-۲-۱- امنیت عمومی
۱۵۸.....	۳-۶- روش جمع آوری داده ها
۱۵۹.....	۳-۷- اعتبار و روایی ابزار اندازه گیری
۱۶۰.....	۳-۸- پایایی یا قابلیت اعتماد ابزار اندازه گیری
۱۶۱.....	۳-۹- محدوده ی زمانی تحقیق
۱۶۱.....	۳-۱۰- شیوه های تحلیل اطلاعات (روش های آماری)

فصل چهارم : یافته های تحقیق

۱۶۳.....	مقدمه
۱۶۳.....	الف) توصیف یافته ها
۱۶۴.....	۱- مشخصات فردی
۱۷۳.....	۲- متغیرهای مستقل تحقیق
۱۷۳.....	۲-۱- عملکرد پلیس در کاهش جرایم
۱۷۶.....	۲-۲- عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس
۱۸۰.....	۲-۳- عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده
۱۸۳.....	۴-۴- عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه
۱۸۶.....	۵-۲- میزان عملکرد پلیس

۱۸۹.....	۳- مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۱۹۳.....	ب) یافته های تحلیلی.....
۱۹۳.....	۱- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در دو گروه جنسی.....
۱۹۵.....	۲- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در گروه های سنی.....
۱۹۶.....	۳- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت تأهل.....
۱۹۸.....	۴- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت اشتغال.....
۲۰۰.....	۵- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای تحصیلات.....
۲۰۱.....	۶- رابطه میزان درآمد و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۱.....	۷- رابطه میزان هزینه و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۲.....	۸- رابطه عملکرد پلیس در کاهش جرایم و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۳.....	۹- رابطه نگرش مردم در مورد عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۴.....	۱۰- رابطه عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۶.....	۱۱- رابطه عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۷.....	۱۲- رابطه عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی.....
۲۰۸.....	۱۳- تجزیه و تحلیل چندمتغیره.....
۲۱۲.....	۱۴- تحلیل مسیر.....

فصل پنجم: نتیجه گیری، پیشنهادات

۲۱۵.....	مقدمه.....
۲۱۵.....	الف) نتیجه گیری.....
۲۳۲.....	ب) پیشنهادات پژوهش.....
۲۴۳.....	فهرست مراجع.....
۲۵۸.....	پیوست ها.....

فهرست جدول ها

عنوان

صفحه

جدول شماره ۱-۲- سیمای مشارکت مردم در امنیت عمومی در چند تحقیق تجربی.....	۳۸
جدول شماره ۲-۲- نظریه پردازان امنیت و شرح نظریه	۱۳۷
جدول شماره ۱-۳- جامعه آماری	۱۴۹
جدول شماره ۲-۳- حجم نمونه	۱۴۹
جدول شماره ۳-۳- گویه های سنجش عملکرد پلیس در جهت کاهش جرایم	۱۵۱
جدول شماره ۴-۳- گویه های سنجش نگرش مردم نسبت به پلیس	۱۵۲
جدول شماره ۵-۳- گویه های سنجش عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده	۱۵۳
جدول شماره ۶-۳- گویه های سنجش عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه	۱۵۵
جدول شماره ۷-۳- گویه های سنجش مشارکت مردم در امنیت عمومی	۱۵۷
جدول شماره ۸-۳- نتایج آزمون آلفای کرونباخ برای سنجش اعتبار و روایی متغیرهای تحقیق	۱۶۰
جدول شماره ۱-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر مبنای جنس	۱۶۴
جدول شماره ۲-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر مبنای سن	۱۶۵
جدول شماره ۳-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر مبنای وضعیت تأهل	۱۶۶
جدول شماره ۴-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر مبنای سطح تحصیلات	۱۶۷
جدول شماره ۵-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان بر مبنای وضعیت اشتغال	۱۶۸
جدول شماره ۶-۴- آماره های قابل مقایسه میزان درآمد در ماه	۱۶۹
جدول شماره ۷-۴- آماره های قابل مقایسه میزان هزینه در ماه	۱۷۰
جدول شماره ۸-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه میزان همکاری در حل بیان و مسائل	۱۷۱
جدول شماره ۹-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخگویان به گویه میزان عضویت در انجمن های سطح شهر	۱۷۲
جدول شماره ۱۰-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه عملکرد پلیس در کاهش جرایم	۱۷۳
جدول شماره ۱۱-۴- آماره های قابل مقایسه عملکرد پلیس در کاهش جرایم	۱۷۴
جدول شماره ۱۲-۴- توزیع فراوانی و درصدی عملکرد پلیس در کاهش جرایم	۱۷۵
جدول شماره ۱۳-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم به پلیس	۱۷۶
جدول شماره ۱۴-۴- آماره های قابل مقایسه عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس	۱۷۷
جدول شماره ۱۵-۴- توزیع فراوانی و درصدی عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس	۱۷۸
جدول شماره ۱۶-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده	۱۸۰
جدول شماره ۱۷-۴- آماره های قابل مقایسه عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده	۱۸۱
جدول شماره ۱۸-۴- توزیع فراوانی و درصدی عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده	۱۸۲

جدول شماره ۱۹-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه های عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه.....	۱۸۳
جدول شماره ۲۰-۴- آماره های قابل مقایسه عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه	۱۸۴
جدول شماره ۲۱-۴- توزیع فراوانی و درصدی عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه	۱۸۵
جدول شماره ۲۲-۴-آماره های قابل مقایسه عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه	۱۸۶
جدول شماره ۲۳-۴- توزیع فراوانی و درصدی عملکردی پلیس	۱۸۷
جدول شماره ۲۴-۴- مقایسه آماره های متغیرهای مستقل موثر و متغیر وابسته	۱۸۸
جدول شماره ۲۵-۴- توزیع فراوانی و درصدی پاسخ های پاسخگویان به گویه مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۱۸۹
جدول شماره ۲۶-۴- آماره های قابل مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۱۹۱
جدول شماره ۲۷-۴- توزیع فراوانی و درصدی میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۱۹۲
جدول شماره ۲۸-۴- مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در دو گروه جنسی	۱۹۳
جدول شماره ۲۹-۴- نتایج آزمون T مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در دو گروه جنسی	۱۹۴
جدول شماره ۳۰-۴- نتایج آزمون T مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در دو گروه جنسی	۱۹۴
جدول شماره ۳۱-۴: مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی در گروه های سنی	۱۹۵
جدول شماره ۳۲-۴: نتایج آزمون ANOVA میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای گروه سنی	۱۹۵
جدول شماره ۳۳-۴: مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت تأهل	۱۹۶
جدول شماره ۳۴-۴: نتایج آزمون T مقایسه میانگینی میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت تأهل	۱۹۷
جدول شماره ۳۵-۴: نتایج آزمون T مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت تأهل	۱۹۷
جدول شماره ۳۶-۴: مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت اشتغال	۱۹۸
جدول شماره ۳۷-۴: نتایج آزمون ANOVA میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای وضعیت اشتغال	۱۹۹
جدول شماره ۳۸-۴: مقایسه میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای تحصیلات	۲۰۰
جدول شماره ۳۹-۴: نتایج آزمون Kendall's tau-c میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی بر مبنای میزان تحصیلات	۲۰۰
جدول شماره ۴۰-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی و درآمد	۲۰۱
جدول شماره ۴۱-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی و هزینه	۲۰۱
جدول شماره ۴۲-۴: رابطه عملکرد پلیس در کاهش جرایم و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۲۰۲
جدول شماره ۴۳-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه عملکرد پلیس در کاهش جرایم و مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۲۰۳
جدول شماره ۴۴-۴: رابطه نگرش مردم در مورد عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی	۲۰۳

جدول شماره ۴۵-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه نگرش مردم در مورد عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۴
جدول شماره ۴۶-۴: رابطه عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۴
جدول شماره ۴۷-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده و مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۵
جدول شماره ۴۸-۴: رابطه عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۶
جدول شماره ۴۹-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه عملکرد پلیس در جهت تبلیغ از رسانه و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۶
جدول شماره ۵۰-۴: رابطه عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی..	۲۰۷
جدول شماره ۵۱-۴: نتایج آزمون Pearson Correlation رابطه عملکرد پلیس و میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت.....	۲۰۸
جدول شماره ۵۲-۴: نتایج ضریب تبیین نقش عملکرد پلیس بر مشارکت افراد در ایجاد امنیت عمومی بر اساس رگرسیون گام به گام.....	۲۰۹
جدول شماره ۵۳-۴: تحلیل واریانس برای آزمون معنی داری شکل رگرسیونی.....	۲۱۰
جدول شماره ۵۴-۴: ضرایب اثر گذاری متغیرهای مستقل در شکل رگرسیونی به روش گام به گام.....	۲۱۰
جدول شماره ۵۵-۴: محاسبه اثرات مستقیم و غیر مستقیم متغیرهای مستقل تحقیق بر میزان مشارکت افراد در ایجاد امنیت عمومی.....	۲۱۲

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۴۱	نمودار شماره ۱-۲- مدل نظری تحقیق
۱۴۲	نمودار شماره ۲-۲- مدل تجربی تحقیق
۱۶۴	نمودار شماره ۱-۴- جنسیت پاسخگویان
۱۶۵	نمودار شماره ۲-۴- وضعیت سن پاسخگویان
۱۶۶	نمودار شماره ۳-۴- وضعیت تأهل پاسخگویان
۱۶۷	نمودار شماره ۴-۴- سطح تحصیلات پاسخگویان
۱۶۸	نمودار شماره ۵-۴- وضعیت اشتغال پاسخگویان
۱۶۹	نمودار شماره ۶-۴- میزان درآمد پاسخگویان
۱۷۰	نمودار شماره ۷-۴- میزان هزینه پاسخگویان
۱۷۴	نمودار شماره ۸-۴- توزیع پراکندگی عملکرد پلیس در کاهش جرایم
۱۷۵	نمودار شماره ۹-۴- میزان عملکرد پلیس در کاهش جرایم
۱۷۸	نمودار شماره ۱۰-۴- توزیع پراکندگی عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس
۱۷۹	نمودار شماره ۱۱-۴- میزان عملکرد پلیس در نحوه نگرش مردم نسبت به پلیس
۱۸۱	نمودار شماره ۱۲-۴- توزیع پراکندگی عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده
۱۸۲	نمودار شماره ۱۳-۴- توزیع عملکرد پلیس در جهت آموزش خانواده
۱۸۵	نمودار شماره ۱۴-۴- میزان پراکندگی عملکرد پلیس در جهت تبلیغ رسانه
۱۸۶	نمودار شماره ۱۵-۴- میزان عملکرد پلیس در جهت تبلیغ رسانه
۱۸۶	نمودار شماره ۱۶-۴- توزیع پراکندگی عملکرد پلیس
۱۸۷	نمودار شماره ۱۷-۴- میزان عملکرد پلیس
۱۹۱	نمودار شماره ۱۸-۴- توزیع پراکندگی میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی
۱۹۲	نمودار شماره ۱۹-۴- میزان مشارکت مردم در ایجاد امنیت عمومی
۲۱۱	نمودار شماره ۲۰-۴- عوامل رگرسیونی موثر بر میزان مشارکت افراد در ایجاد امنیت عمومی
۲۱۳	نمودار شماره ۲۱-۴- دیاگرام تحلیل مسیر

فصل اول:

طرح تحقیق

مقدمه

در این فصل طرح تحقیق ارایه و هر یک از موارد بیان مسأله، ضرورت و اهمیت تحقیق و اهداف پژوهش تشریح گردیده است.

۱-۱- بیان مسئله

مقوله امنیت، تاریخی به بلندای حیات اجتماعی بشر داشته و از روزگاری که افراد و گروه های انسانی به انگیزه غلبه بر طبیعت یکجانشین شدند و سکونتگاه ها و اجتماعات اولیه بشری را تشکیل داده اند، مسئله تأمین امنیت جمعی بعنوان یک ضرورت حیاتی، خود را بر گروه های انسانی تحمیل نموده است. می توان گفت از همان زمان بود که پلیس اساساً برای تحقق جامعه انسانی و برقراری امنیت بوجود آمده البته با اسامی و اشکال مختلف و پس از سیر مراحل گوناگون به شکل امروزی درآمده است (عسگری خانقاه و همکاران، ۱۳۸۷: ۱۴۴).

یکی از مهمترین نیازهای هر جامعه خواه یک طایفه یا قبیله و خواه یک قوم یا کشور، برقراری امنیت آن جامعه و افراد آن است که مسئولیت تعقیب و تأمین آن به عهده حکومت ها و دولت هاست. با توجه به کارکردهای امنیت، نمی توان منکر تأثیرگذاری آن بر توسعه جامعه شد به همین خاطر دولت ها بعنوان مهمترین واحد سیاسی در صحنه روابط داخلی و خارجی مهمترین هدفشان تلاش برای تأمین همه جانبه و گسترش دامنه امنیت در کشور می باشد، که این مهم درکشورها به عهده سازمان پلیس گذاشته شده است. درکشور ما نیز در ماده چهار و قانون تشکیل نیروی انتظامی « استقرار نظم و امنیت و آسایش عمومی و فردی » به عنوان وظایف و مأموریت های سازمان مذکور شناخته شده است.

برقراری و پایداری امنیت در ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و نظامی و جغرافیایی از مطلوبیت ویژه ای برخوردار بوده و اختلال در آن پیامد ها و بازتاب های نگران کننده و خطرناک و بعضاً غیر قابل جبرانی را در پی خواهد داشت. به همین خاطر با عنایت به نقش کلیدی امنیت در توسعه همه جانبه کشور سعی بر این است کاستی های موجود شناسایی تا بهتر بتوان نقائص را بر طرف ساخته و برای برقرار کردن امنیتی پایدار پیوند بین پلیس و مردم را بیشتر نمود.

ظرف دهه گذشته بروز دگرگونی در تفکر مدیریتی، ناشی از درک این نکته بود که مؤسسات و سازمان های مختلف جامعه، اغلب از توجه به مردم که به ارائه محصولات و خدمات خود به آنها می

پردازند غافلند. چنین توجهی مستلزم آن است که سازمان، تلاش های خود را در جهت بر آورده ساختن نیازها و خواسته های افراد و مردم هماهنگ کند. از منظر دیدگاه مدیریت، بروز این تغییر در مورد مشتری، تحت تأثیر مواردی چون، شرایط رقابت تجارت جهانی، دستاوردهای تکنولوژیک (که موجب کوتاه تر شدن و تسریع چرخه ی تولید شده است) و نیز این نکته که بسیاری از سازمان ها در ارائه عملکرد برتر با مشکلاتی روبرو هستند، حرکتی به جلو می باشد.

علاوه برآن، مردم و مصرف کنندگان خدمات این سازمان ها و مؤسسات نیز نسبت به گذشته، آگاه تر، حساس تر و در مجموع متوقع تر شدند. با توجه به بروز این دگرگونی در طرز تفکر مدیریت، بسیاری از مؤسسات به منظور بهبود بخشیدن ارزش خدمات و همچنین در راستای اعمال توجه بیشتر به خواسته های مردم، اقدامات منظمی را به اجرا درمی آورند. این برنامه های عملکردی در واقع، تلاش های آگاهانه ای است که توسط مدیران اجرایی جهت همنا ساختن و صحت گذاشتن بر رفتار مردم و استفاده کنندگان خدمات سازمان ها و افزون بر آن مشارکت مردمی در فعالیت های سازمان صورت می گیرد.

به همین منظور و در راستای اجرای اصل هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که نظارت بر دستگاه های دولتی را حق مردم دانسته و همچنین براساس رویکرد اجتماعی پلیس و لزوم تعامل و مشارکت و نظارت آحاد مردم بر عملکرد پلیس و تحقق شعار پلیس پاسخگو و جامعه مسئول، اداره کل مشارکت عمومی در معاونت اجتماعی ناجا، متشکل از چهار اداره ی هماهنگی با مراکز دولتی، اداره ی نهادهای مدنی، اداره ی مشارکت مردمی و اداره ی برنامه ریزی، دفتر نظارت همگانی در بازرسی کل ناجا(۱۹۷)، واحد ۱۱۰ در مرفوک، دفاتر فرماندهی ناجا، کلانتری ها و پاسگاه های انتظامی راه اندازی شد که هدف اولیه آن استفاده از دیدگاه های مردمی در جهت دهی به سیاست های نیروی انتظامی در زمینه تأمین امنیت جامعه می باشد تا از این طریق، ارتباط مردم با پلیس از ساز و کارهای منطقی پیروی کند. ضمن این که هدف از آن، جلب اعتماد و مشارکت عمومی، توسعه نظارت همگانی، افزایش سرعت در رسیدگی به درخواست های انتظامی و امنیتی شهروندان و نهایتاً فراهم ساختن بستر تصمیم سازی برای فرماندهان و مدیران بود. از آنجایی که این واحدها نیازمند حمایت و یا مشارکت مردمی هستند لذا قبل از هر چیز مستلزم پیش شرط هایی می باشند که بایستی محقق شوند. مهمترین پیش شرط اعتماد مردم به نیروی انتظامی است. زمانی که مردم به ناجا اعتماد داشته باشند به مشارکت بیشتر ترغیب خواهد شد چنانچه از منظر دیگری خواسته باشیم به این پدیده

نگاه کنیم بایستی بگوییم تأسیس این واحدها باعث تعامل بیشتر پلیس و مردم می شود و تعاملات بیشتر به اعتماد و مشارکت مردمی منجر می شود.

طی سال های اخیر ناجا همواره درصدد رشد رفتارهای مشارکت جویانه و مبتنی بر اعتماد مردم به پلیس بوده است. اعتماد یک پدیده اجتماعی و عمومی است که نه تنها در تمامی روابط بین انسان ها و نهادها اعم از فردی یا گروهی، ایفای نقش می کند بلکه با امنیت عمومی جامعه نیز گره خورده است و رابطه تنگاتنگی با آن دارد. در صورتی که شهروندان احساس کنند که در رفتار، موضع گیری و فعالیت های یک نهاد، شفافیت، صداقت و کارآمدی وجود دارد به آن اعتماد می کنند به عبارت دیگر در صورتی اعتماد شهروندان به نهادی خاص، جلب می شود که رفتارهایی شفاف و منطبق با مطالبات و توقعات عمومی، از آن نهاد سربزند. در زمینه فعالیت های ناجا نیز به نظر می رسد اولین عامل جهت جلب اعتماد اجتماعی، تقویت میزان مشارکت اجتماعی فعال و آگاهانه و عامل دیگر رشد کارآیی سیستم است. بدین معنی که اگر مردم امید و احساس اثربخشی داشته باشند، مشارکت آنان بیشتر می شود. اگر مردم احساس کنند که تماس آنها با پلیس و اطلاع رسانی درباره همه ابعاد انتظامی، تأثیرگذار است این کار را انجام می دهند.

در حال حاضر میزان مشارکت مردم در فعالیت هایی که در حوزه اقدامات پلیس قرار دارد در سطح مطلوبی قرار دارد. برای مثال نتایج تحقیق خرسندبهشتی (۱۳۸۵) با موضوع «تأثیر رفتار پلیس بر جلب اعتماد جوانان پسر دبیرستانی منطقه ۴ شهر تهران» نشان دهنده این است که میان رفتار پلیس با جلب اعتماد جوانان رابطه معناداری وجود دارد. از سویی وضعیت صحت عمل، پاسخ گویی و احترام به مردم توسط پلیس در سطح مطلوبی قرار ندارد. نتایج تحقیق وثوقی و گلیچ (۱۳۸۷) با عنوان «بررسی جامعه شناختی سطح اعتماد اجتماعی زنان به پلیس در شهر تهران» نشان داده است که هر چه سطح اعتماد اجتماعی به پلیس بالاتر باشد، کیفیت ارتباط پلیس با شهروندان نیز بیشتر خواهد بود. نتیجه برخی تحقیقات نیز مقبولیت پلیس در نزد شهروندان در حد بالایی خواهد بود. از سویی هر قدر اعتماد اجتماعی به پلیس بیشتر باشد اقتدار پلیس نیز بالاتر می رود (کیانی، ۱۳۹۰: ۶۷۲-۶۷۱). نتایج تحقیق غلامرضا خوشفر با عنوان «بررسی مشارکت مردم در ایجاد حفظ و گسترش امنیت اجتماعی» حاکی از آن است که پاسخگویان در حد کم احساس امنیت می کنند و گرایش پاسخگویان نسبت به برقراری امنیت در حد کم است (نبوی و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۹). نتایج تحقیق حمید انصاری با عنوان «پژوهشی در عوامل موثر بر مشارکت مردم در امور مربوط به

ناجا در شهرستان تهران» نشان می دهد که بین شاخص هایی چون اعتماد اجتماعی، بیگانگی اجتماعی، قانون گرایی، وجدان کار و رضایتمندی اجتماعی با امنیت اجتماعی شهروندان رابطه معناداری وجود دارد (شرافتی پور، ۱۳۸۶: ۵۳). در این مورد باید گفت به رغم تلاش های بسیار جدی از سوی مسئولان نیروی انتظامی و تغییراتی که در رویکردهای ناجا صورت پذیرفته است هنوز هم وجود متغیرهایی نظیر سهیم بودن پذیرش و رفتار قابل اعتماد در بدنه نیرو نهادینه نشده است و این موضوع می تواند همچنان از میزان اعتماد و در نتیجه میزان مشارکت شهروندان در فعالیت پلیس بکاهد تا زمانی که به اعتقاد کلمن مردم هیچ سودمندی در رابطه مبتنی بر اعتماد حس نکند طبعاً علاقه ای به مشارکت پیدا نخواهد کرد و زمانی مشارکت به صورت جدی تحقق خواهد یافت که فرد نقش خود را در پیشبرد اهداف سازمان جدی و ملموس تلقی کند.

در این پژوهش شهرستان کاشان به دلیل مهاجرت های زیادی که از مناطق مختلف کشور برای کار و مشاغل بعضاً کاذب که به این شهر صورت می گیرد دارای جمعیت زیاد از افراد گوناگون، موقت و از نظر فرهنگی ناهمگن می باشد و در نهایت ناهماهنگی در میزان مشارکت افراد در سرنوشت خودشان، احساس امنیت افراد را تا حدودی به مخاطره انداخته است و ضرورت تحقیق در این زمینه لازم و ضروری به نظر می رسد.

در شهر کاشان بروز مسائل اجتماعی نظیر بزهکاری و انحرافات اجتماعی در کنار معضلات دیگر به یکی از منابع ظهور و گسترش احساس ناامنی در بین مردم تبدیل شده است. تشدید اعمال قوانین کیفری و تقویت اقدامات پلیسی و سرمایه گذاری های همه جانبه ی دولت برای تعدیل احساس ناامنی، نتیجه ی مطلوبی به دنبال نداشته است. با این حال، از آنجا که در چارچوب برنامه توسعه سیاسی، بر مشارکت روز افزون مردم به عنوان اعضای جامعه مدنی در همه ی زمینه ها تأکید می گردد، لذا تشکل های مردمی و آحاد مردم می توانند در مبارزه با ناامنی و برقراری امنیت به مقام های رسمی و دولتی کمک نمایند. مشارکت در برقراری امنیت می تواند به صورت های مختلفی از جمله مشارکت در اقدام های پیشگیرنده از ارتکاب جرایم و جلوگیری از آسیب های فردی و اجتماعی و نظایر آن انجام گیرد.

مشارکت اجتماعی از جمله مفاهیمی است که ارزیابی فرد از اجتماع و کیفیت و کمیت درگیر شدن شخص در اجتماع را در بر می گیرد. از آنجایی که مشارکت اجتماعی با جامعه پذیری اشخاص در جامعه در ارتباط است، می توان عامل مهمی در پذیرش هنجارهای اجتماعی به شمار رود و نقش

مهمی در کاهش قانون گریزی و ناهنجاری اجتماعی داشته باشد. از سوی دیگر جامعه ای که افراد آن دارای مشارکت اجتماعی باشند می تواند در عملکرد نهادهای اجتماعی متولی امنیت اجتماعی در جامعه نقش داشته باشند.

از سوی دیگر ناامنی اجتماعی نیز تأثیر نامطلوبی بر مشارکت اجتماعی جامعه دارد. ناامنی می تواند فراتر از زندگی قربانیان آن، بر آنهایی که تجربه غیر مستقیمی از جرم داشته اند نیز تأثیر گذارد. ناامنی می تواند فضایی از بی نظمی را ایجاد کند که در آن، شهروندان قادر به اعمال کنترل غیر رسمی بر اجتماع خود نیستند و بنابراین ترس منجر به افزایش جرایم می شود. ترس از جرم، بیشتر از خود جرم زیان می رساند و منجر به افت روحیه در جامعه می شود (سروستانی، ۱۳۸۵: ۲۰). ترس و ناامنی در طی زمان، تأثیرات مخرب و منفی بر کیفیت زندگی دارد و منجر به مراقبت و محافظت غیر ضروری مردم از خودشان می شود. آنها را از فعالیت اجتماعی باز می دارد و میزان بی اعتمادی را در جامعه افزایش می دهد. بنابراین احساس امنیت اجتماعی از جمله عوامل مؤثر بر مشارکت اجتماعی است. بنابراین می توان گفت که رابطه دوسویه ای بین مشارکت اجتماعی و امنیت اجتماعی در جامعه وجود دارد.

متولیان امنیت از جمله پلیس به عنوان محور اصلی مدیریت امنیت عمومی، نیازمند مشارکت های عمومی، مدنی و سازمانی می باشند. در صورت فقدان این مشارکت سه گانه، پلیس در برخورد با آسیب ها و انحراف های اجتماعی فزاینده ناگزیر از انتخاب یکی از دو شیوه ایجابی نرم افزاری یا شیوه سلبی و سخت افزاری است که انتخاب شیوه اول، پلیس را دچار بحران ناکارآمدی و انتخاب شیوه دوم، پلیس را با توجه به راهبرد جامعه محوری آن دچار بحران مشروعیت می کند (محبوبی منش، ۱۳۸۵: ۱۲). این تفکر منجر به شکل گیری شیوه ای از کنترل به نام پلیس جامعه محور^۱ شد. در رویکرد پلیس جامعه محور، پلیس خود را به عنوان بخشی از جامعه دانسته و تلاش دارد با جلب همکاری سایر اقشار اجتماعی به پیشگیری از جرم پردازد و هدف آن ارائه خدمات گسترده، غیرمتمرکز، بهبود کیفیت زندگی و رضایت شهروندی است. در این دوره پلیس، شهروندان و نهادهای رسمی و غیر رسمی به منظور تحقق اهداف پلیسی (امنیت عمومی) در تعامل باهم باهم قرار دارند. اداره امور پلیسی جامعه گرا در این دوره مبتنی بر فلسفه ایست که کار کردن با شهروندان برای

---

^۱ Community Policing